

MŐRSZKA KRAJINA

Vérsztveni, politicsni i
kulturni tjédnik.

MURAVIDÉK

Gazdasági, politikai és
kulturális hetilap.

Lejt. III. Évf.

Márkisevci, 1924. március 23.

Broj 12. Szám.

Blok opozicije,

je závez vládi naszprótni par-
áj sze je osznovao. Blok sztoji z
Radicsove, klerikálne, demokrá-
szke i muslimanszke partáje, kí je
v prvoj vrszti namenjen zřsiti
denésnyo szamoradikálno, Pasi-
csovo vládo. Nadalnyega progra-
ma blok nê dao na szvetlo, ár
ga na szvetlo niti névüpa dati.
To pa szamo záto, ár szami ne-
verjejo v daljšem enorazmënyi
bloka i szo gotovi natô, ka ogen,
benzin i voda nikak nemrejo vkü-
per paszati. Mí překmurci pa glé-
dámó szamo z nase sztráni te
nôvi sztális, steroga csakati mámo.

Prav-zaprav je nam vszeedno
kaksa vláda je na môcsi. Zdá je
radikálno, pa mámo z dvema
překmurszkima poszlancoma eden
velki nika, csi pa opozicionálni
blok pride na krmilo, mo meli z
Čišmeši-jom tri poszlanca, mo
mogôcse meli escse véksi nika.
Záto je zanász vszeedno sto bô-
lejo na vládi. Mí bi szamo tákso
vládo radi meli, kí bi zarazmeti
znála, ka szmo mi tüdi Jugosz-
lávie eden táksi del, stere pör-
garje pri enáki dúznosztá, tüdi
enákepravice morejo meti. Do-
kecs tó nebôde zarazmeto, dokecs
szmo mi dojna krava za drüge
krajíne, teccasz je nasa dvojnósz
k-zavüpnosztí vszigdár mocsnësa.

'Zeleznica M. Sobota—Or-
mo'z sze szamo z nasim krícsa-
nyom i dônok z velkimi težáva-
mi dela naprê, csirávno dvá posz-
lanca mámo: ceszté, moszté pa
mogôcse mo pôleg trétjega posz-
lanca escse bóznëse meli. Kak
szmo doszëmao — zvün urad-
niski plács — z nase velke por-
cije nieden dinár nê dôbili na
pomôcs Překmurszki vérsztveni
zadreg, tak i po etomtoga nema-
mo csakati, ár szmo mi „edna
csüdna prôtidrzávna krajína“ kí
je pravíc nê vrédna, szamo dúz-
nosztí.

Sztem gucsom i mislënyom
szmo i mí tó mislënye zadôbili,
záto nász szamo tiszta politicsna
môcs léko na szvoj sztran pridó-
bí, kí nam poszvedocsi z delom,
z vidôcsimi dokázi, z-sterimi de
nam na pomôcs sla, ka szi 'ze
nacsí miszli. Nevidôcsa mislënya
i gucs je Překmurcsanom zaman.

Dejánya, dokázi szo potřëb-
ni zanyé, te postüje, verje i
podpéra, nászí bode imé sztran-
ki, môcsi tó ali ono. I gda po-

liticsno igranye szamo záto jeszte,
stera partája ná pride do môcsi,
na haszek národi nikak nemre
bidti, ár sze sztem vsza dobra
dela zavlecsüjejo kí bi vszëmi
národi i tüdi tak zanász vugodna

bilá. Záto nê sztrankarsztvo gojiti,
nego z-trikrátím delom drzávo,
tôje národ v dober sztan pripo-
mocsti. Kí de tó csinio de vsze-
ga zvvüpanya vrëden od sztráni
Překmurcov.

Překmurszka pokvarjenoszt.

V zádnyem broji nasega lísztá
szmo pízali o seszti dugoványá ob-
szodbe hüdodelszta, stero je poteklo
pred mariborszkim porotnim szodis-
csom. Tüdi szmo pízali, ka nam je
nê szramôta, ár sze tak trôstati mámo,
ka sz-tëmi razszôdbami sze nisterni
vpokoríjo i tak je klica hüdobnyákóv
za véksi cät vmorjena. Ali vkanili
szmo sze.

Kak szmo v zádnyoj „M. Kra-
jíni“ nakráti omënilí, szo težke ob-
szodbe ne szlüzile za pëldo nadalny
hüdobi, i rázne pokvarjene düse szí
dônok neverjëtne prilíke zmiszlijo za
dokoncagnánya necslovecsanszko-
grdoga dela, z-sterim zdá 'ze zaisztino
Překmurcom vszëm szamo postenyé
doljemléjo. Szin oco na szramôtno
formo scsé odsztrániti, ná szvoj sze-
bicsni cíl kemprvé doszëgnoti more;

neznáni hüdobnyák sztrli i buje szvo-
jega blíznyega da tak sze ná ne-
nyega hüdodelszta, kí je za teleszni
dobícsek i lakôto ga gnála na rôp,
na pôzelo tühinszke lászti.

Bákovcsara, kí szta sze-poglíhala
za szmrt sztarca Hercána, kakstëcs
szta szí premislávala hüdi námen kak
sze 'zmetné ná do'zené, je vszeedno
na szvetlo prislo. I szí escse drügi
lehko predsztavíjo tiszto denésnyo
pravico, ka „dneszdén sztené gucsíjo,
ka zemla vídi,“ záto ná sze vszákomi
obszôdba Gabra, Vasa, Vido itd. groz-
na vídi, ár kak stëcs szkrivno miszli
naréditi, sze vszeedno zvë, csi nê
dnesz, vütro pa zagvüšno. Gabra itd.
szôdba má csakati vszákoga, tüdi i teva-
dva bákovcsara, te sze pa zdrzni Přek-
mu rec i 'zivi kak sze za csloveka sika,
nê pa k divjácsini govedi priszpod obno.

Volítvi v okro'zno oblászt do mészeca aprila.

BEOGRAD. Po rázni informáci-
jaj je znati, ka je vláda szklenola
volítvi v okro'zne oblászti razpízati v-
krátkom tak, ka do sze volítvi za
oblásztne poszlanca (megyebizottsági

tag) v Bácska Banáti 'ze v-prvoj
polovici aprila, v Szloveniji, Horvac-
skoj i v Dalmácii pa aprila mészeca
zagvüšno vrsile léko. (To 'ze tak pre-
vecs trbë za Překmurce. Op.)

Mála antanta je vogrszki kredit privolila.

V Genfi szo podpízali protokol.

GENF. Zavüpniki mále antante
szo podpízali protokol predlozeni od
„Drústva národov,“ kí je od velke
antante 'ze podpízani büo, i kí je na-
menyen vogrszko drzávo z véksim
mednárodnim poszojilom, na nogé

posztaviti. Vérsztveno sztem je kak
edna sekvestura vogrszke drzáve
koncsno odresena i je niká nê napôti,
da Vogrszka drzáva od tühinszki kapi-
talisztov szí pëneze szposzôdi léko.

Francuszki frank je reseni po dobrôti Morgana.

Poincaré 'ze bole kora'zen. — Morgan v Francijl.

Poincaré min predszednik je
zavolo velkoga pádca franka i naras-
csajôcse drágocse odsztôpiti steo. Kak
szo pa Angleske íbanke z 4 millíon
funtami i Ameriski Morgán od 25—
100 mil. dolárami napomôcs prisli
kak z poszojilom, je' Poincaré taki

glaszen grátao. Sztem sze je podigno
frank i tüdi Poincareja môcs, zdá 'ze
krícsi „ka Francuska politika nebôde
reterírala.“

Zavolo pogájany kredita je Mor-
gan z-szojim hajôvom v Pariz prislo.

Parlamentni pregléd.

V zádnyi dnévá je parlamentni
'ziték prevecs 'ziv büo. Obprvics sze
je zavolo drzávnoga proracsúna, kí
je tak za opozícíjo, kak'za vládo vel-
koga pomëna ná'sze odobri, szkoro
vszáki poszlánc z gyülesov tál vzeo,

obdrügim pa tüdi za volo csákanya,
tôje zavolo verificëranya mandátov
Radicsovi poszlanccov.

Kak nam je 'ze znáno szo sze
opozicionálne partáje zdrüzile pod
iménom „opozicionálni blok,“ kí cíl

je zřsiti vládo i nasztaviti 'z-nyi
szredíne nôvo. (Tô je tak neverjëtno
Op.) Dvászeti Radicsovi poszlanccov
(med nyimi nas poszl. Čišmeši-ja) je
potřdjeni i kak sze csüje escse 30 de
potřdjeni v krátkom. Radicsovi pa es-
cse zdá nedo sli v parlament. Edni
právíjo, ka do 29. márcia nê, drügi pa
ka zavolo taktike nê, trétji pa ka zá-
to riti sli nedo, ár nescsejo priszëgo
djászti na kralá.

Za razprávo je parlamentni pred-
lo'zeni invalidszki zákon. Po nôvom
predlogi de doszta invalidov re-
ducërani.

Je vsze mogôcse?!

Môsz na Ledavi v M. Soboti
kre dvákraja má táblíce zobësene, na
stero je szpízano: „Čez ta most se
nesme voziti vékša teža od 1000 kg.“
tô je od 10 metercentov vékša 'zmé-
cse sze neszme voziti přek nyega.
Csüdno delo je tó. Mogôcse sze névë
ka mí Překmurci konye mámo i nê
oszle za vprëzno márho, nasa kô-
la szamé májo 4—5 mc. 'zmécsse, na
stere 20—25 mc 'zmécsse lehko naklá-
damo. Tá môsz je tüdi za tó pri-
pravno narejen, tüdi i zdá more bidti
zatô. Ali szí ná zdá oszle kúpimo,
kí do z-vôzom i z terhom vréd mén-
so tézo meli kak 10 mc., záto ka je
môsz táksi? Ja môsz je rávno tak
nanikoj szprávleni, ka szami Přek-
murci. Te je vö dao szvojo môcs
rávno kak i Překmurci bôdo dáli.
Kak nas tá plácsani pënez ne pride
nazáj za popravek toga mosztá, tak
rávno nê za pomôcs zadüsenoga vérs-
ztvenoga sztálisa Překmurja. Míszli-
mo je i tá môsz szvedôszto, ka ta
nájbôgsa dojnica prepádne brezi do-
broga poláganya i posztáne vérti na
kvár i szramôto. Rávno kak té môsz
priso nanikoj brez popravka, pride i
národ nanikoj, csi sze nyemi z dobri-
mi mosztámi, cesztámi i z 'zeleznícov
z tiszti pënez nede pomágalo, stere z
dávkami, taksami i carínov mí Přek-
murci moremo placüvati tisztoj dr-
'závi, steroj — kak té môsz — tak
na szramôto tüdi i mí ná ne posztá-
nemo.

Pogledni cslovek tó táblíco i
jócsi. Nê záto ka vise od 10 mc.
neszmë voziti pomôszti, ôh ne. Nego
jócati sze más záto, ár 'ze nemas pe-
lati, ali gnati pomôszti 10 metercen-
tov vrédnosztí. Psenice szí nê pripô-
vao, 'zito pojës, bík szamo za tri leta
zraszté, na tó szí pa 'ze dúg narédo,
ka szí dácsó placüvo; mlëko, belice
pa za szô, petrol i za drôvno potreb-
csino ido tá, gvant szí pa té dober
oblecsës csi ti dedek merjëjo. Záto
sze lehko jócses! I csi bi rávno bika
gnati trijë mogli i meli, nazáj 'ze za
nyaga dobleno vrédnoszt po pazdjami
neszës, pod tém sze pa ne poderë
môsz. Rávno dobroga hípa je zobë-
sena táblíca . . .

Ha az állam az adós.

Amikor a régi osztrák-magyar bankjegyeket lebélyegezték tudvalevőleg 20 százalékot levontak. Akkor a kormány kifejezetten megígérte, hogy a levont összegeket vissza fogja fizetni amint a koronás bankjegyeket dinár bankjegyekkel kicserélik. A levonásról adtak is elismervényeket amelyeket az államnak muszájból hitelező alattvalók azóta gondosan őriznek reménykedve, hogy a kormány ígéretéből mihamarabb ismét pénz lesz. Azóta megtörtént a bankjegyek kicserélése, sőt az akkor forgalomba-hozott egyes bankjegyeket már ki is vonták a forgalomból, de a pénzügyminiszter ur elfelejtkezett az ígéretéről s a bonokat nem váltotta be, hanem kijelentette, hogy államkötvényeket fog az elvett pénzért adni. Az 1922—23-as költségvetési törvény 23 és 24 §§ szerint az 1000 kor. aluli kötvények 1923. dec. 31-ig kifizetésre kerülnek, míg az 1000 kor. felüli kötvények 15 év alatt 3 százalékos kamatozás mellett fognak törlesztetni. E szerint a törvény szerint a szegényebb nép, akinek pénzéből eszközölt levonás nem tett ki többet mint 1000 koronát, vagyis akinek mindössze 5000 kor. lebélyegezni való pénze volt, annak meg kellett volna kapni a tőle elszedett pénzt a múlt esztendő utolsó napjáig. Ma 1924. március végén még

szóba sem jött a törvényben is biztosított ígéret beváltása. Ellenkezőleg a pénzügyminiszter kijelentette, hogy esze ágában sincsen beváltani a bonokat, hanem azon gondolkodik, hogy egy újabb törvénnyel értéktelen papírosokká fogja devalválni az állam fizetési kötelezettségét tartalmazó bonokat. Ezt az erősen balkáni izü felfogást azzal indokolja a miniszter, hogy nagyon sok fadradságba és pénzbe kerülne a bonok valódiságát megállapítani mert rengeteg hamisítvány van közöttük. Ez azonban édes keveset tartozik a bontulajdonosokra, ez az állam dolga, hisz az ő közegei bélyegezték le a pénzt s állították ki a pecsétes pénztári elismervényeket az elszedett 20 százalékokról. Miért nem csinálták ugy, hogy ne lehessen hamisítani s igazán furcsa logika, hogy az állam alattvalóit elüsse ily módon jogos követeléseiktől csak azért, mert lehetnek a bonok között hamisítványok. Ez azonban csak kifogás. A valódi ok az lesz, hogy a pénzügyminiszter nem akarja beváltani ígéretét.

Ha a miniszternek ez a gondolata törvénnyé válik, akkor igen veszedelmes preaccendenst csinál a parlament. Ha egy törvényszakasszal kimondhatják, hogy egy előbbeni törvénnyel kifizetni ígért államadósság nem áll fenn többé, hogy az állam által kiadott adóslevél érvénytelen, akkor egy

másik esetben kimondhatják hogy a 7 százalékos beruházási kölcsön papirjai nem érnek semmit, kimondhatják, hogy az állam nem tartozik lakbért fizetni, a megrendelt és átvett puskák és ágyuk árát nem köteles kiegyenlíteni, mert mindezek épen olyan adósságai az államnak mint a kényszerkölcsön címén elvett készpénz 20 százaléka.

Még feltűnőbb a dolog, ha a kérdés pénzügyi oldalát vizsgáljuk. Az 1922—23-as költségvetési törvényben az 1000 koronán aluli bonok beváltására 25 millió dinár volt előirányozva. Még ha ennek a dupláját kellene is fizetni, az sem jöhet számba az állam 10 milliárdos költségvetése mellett. A összes bonok beváltására kb 400 millió dinárra volna szükség. Ennek évi 3 százalékos kamata 12 millió dinár s ha évenkénti törlesztésre 20 milliót fordítanának ez is csak 32 millió dinár, egy csepp abban a pénztengerben amit az SHS. állam mai milliárdos költségvetése jelent. Pénzügyileg tehát absolute semmi megterhelhetést nem jelent. Az erkölcsi haszon azonban óriási volna, mert az emberekben hitet ébresztene aziránt, hogy az állam megtartja ígéreteit. Pedig erre a hitre nagy szükségünk volna, mert ott, ahol az állam 1000 dináros lakbér hátralékot nem tud megfizetni 2 év óta, ahol 344 dináros házbérjárulék számla kifizetésére halasztást kö-

vetel a jövő évi költségvetés ott igen nagy bajok lehetnek pénzügyek körül.

A Radics párt ujabban benyújtotta 31 mandátumának hitelesítése nem megy oly simán, mint ahogy az az első 20 megbízó levéllel történt. Az átnyújtáskor a parlament alelnöke nem akart elismervényt adni az átvett mandátumokról, mert az szerinte elnök dolga, de vissza sem szolgáltatta azokat, mert nézete szerint már egyszer beadott mandátumok nem lehet visszavenni. Végre is elnöki titkár jegyzőkönyvet vett fel a mandátumok átnyújtásáról. Ez azonban csak kezdete volt a huza-vona. Az elnöki átvétel ugyan megtörtént, de a verifikáló bizottság összehívása iránt még semmi intézkedés nem történt s beogradi jelentés szerint egyelőre nem is fog történni semmi, s a költségvetés letárgyalására nem is fogják összehívni a bizottságot. Ugy látszik megbánták a korábbi előzékenységet.

Röntgent a kórháznak

A murska-sobotai kórház amely itt az állam mindenestől készen találja rég időtől fogva mintaszerű intézmény volt. Jelentősége az országhatárok megváltozása óta jelentékenyen növekedett, mert messze földön az egyetlen ilyen mű intézmény. Nemcsak Prekmurjén de a velünk szomszédos volt stierói szági területeknek sincsen kórháza. Nincs kórház Felsőregedében s nincs Ljutomerben. 150,000-nél inkább több mint kevesebbre tehető tehát az jugoszláv alattvalók száma, akik erre kórházra vannak utalva. Ezelőtt 15 évvel már felmerült a terv, hogy kórházunkat Röntgen készülékkel kell felszerelni.

Az 50 éves Muraszombati Takarékpénztár története.

Az egyre fejlődő és izmosodó intézettel szemben joggal táplált hitel-igények kielégíthetése céljából az 1910. évben nagyszabású alaptőke felemeléssel foglalkozott az igazgatóság. Amig eddig a részvénytőkét csak a felszaporodott tartalékalapokból növelte, ezúttal új és idegen pénzforrásokat keresett s ezzel az intézet érdekelttségét is igyekezett kibővíteni. Az 1910. évi április hó 4-én tartott rk. közgyűlés a 240000 kor. alaptőkét kikerítette a tartalékalapokból 300000 koronára, miáltal a részvények névértéke 1000 koronára emelkedett. Ezeket ketté osztva lett 600 drb. 500 korona névértékű részvény. Egyben kibocsájtott 300 drb. új 500 kor. n. é. részvény s a transzaktió eredménye 450000 kor. alaptőke és 287494 K 86 fillér tartaléktőke lett.

1911-ben új versenytársa akadt a Muraszombati Takarékpénztárnak a 400000 kor. alaptőkével s a nagytekintélyű Szombathelyi Takarékpénztár és gróf Széchenyi Tivadar v. b. t. t. erkölcsi és anyagi támogatásával létesített Muravidéki Takarékpénztárban. Agilis, a modern gazdasági élet minden lüktetését érző férfiak rövid pár hónap alatt hozták létre ez intézetet, amely pénzügyi szakkörökben is nevezetességre tett szert azért, mert alapítóinak első ízben sikerült a nép szélesebb rétegeit a részvénytőke lejegyzésébe belevonni. A Muraszombati Takarékpénztár vezetői hamar felismerték azt az értéket, amit az új intézet jelentett s az Osztrák-Magyar

Bank szombathelyi fiókja főnökének kezdeményezésére már az 1912. év tavaszán megindultak a fúziós tárgyalások, amelyek rövidesen eredményre is vezettek. Az 50 éves intézet életében alig van korszakosabb esemény mint a Muravidéki Takarékpénztárral való egyesülés, mert ezzel a Muraszombati Takarékpénztár nemcsak egyszerre a milliós intézetek sorába emelkedett, hanem az új és agilis elemek bevonásával, jelentékenyen megerősödött érdekelttsége, a több százra menő kisgazda részvényes által Prekmurje egész területére kiterjedt. A fúzió keresztülvitele után az alaptőke 450000 koronáról, a tartalékalapokból vett 270000 kor. felhasználásával 1.120000 kor. emelkedett, míg a tartalékalap 122646 kor. tett ki — Különös jelentőséget nyert a fúzió azáltal, hogy az intézet a Szombathelyi Takarékpénztárral s általa a Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesülettel került affiliált viszonyba.

Az egyesülést kimondó és 1912. jul. 21-én tartott rk. közgyűlésen új és teljesen modern alapszabályok fogadtattak el, s ezek alapján választott meg a lemondott vezetőség helyébe az új igazgatóság és felügyelő bizottság. A társaság elnöke lett Kovács István, igazgatók lettek Posfay Pongrácz és Dr. Czifrák János, mind a hárman életfogytiglan választottak meg. Az igazgatóság tagjai lettek Bácz János, Faludi János, ifj. Horváth Pál, Kühár István, Posztl János, Ratkó Tivadar, Dr. Ritscher Samu, Dr. Brandieu Szilviusz, Dr. Esső Imre (Szomb. Takp.), Hartner Géza, Porkoláb Gyula, Stern Hugó, Schwarcz Izidor, Turk József és Vértess Sándor.

A felügyelő bizottság tagjai lettek Oszterer Károly, Nemező János, Ruzsa Ferenc, Kovács Géza és Szabó György. A rakövetkező esztendőben 1913-ban újabb fúzióval erősödött az intézet. A már régebbi idő óta működő Délvassmegyei Takarékpénztár viszonyai alakultak akként, hogy egy más intézettel való egyesülés révén kereste helyzetének orvoslását. Egyidejűleg folytatott tárgyalásokat a régi Takarékkal és a Muraszombati Mezőgazdasági Bankkal Mivel a Muraszombati Takarékpénztárral való egyesülés előnyösebbnek látszott, ennek ajánlatát fogadták el s az 1913. év szept. 21-én létrejött fúzió eredményeképpen a háromból egygyé olvadt intézet alaptőkéje 1,520,000 koronára tartalékalapja pedig 286.048 koronára emelkedett s az új elemek beolvadásával jelentékeny erőforrásokkal gyarapodott. Az igazgatósági tagok száma is jóval emelkedett s mi sem bizonyítja jobban az intézet vezetőségének önzetlenségét mint az, hogy minden korlátozás nélkül lehetővé tette, hogy a személyi kérdések ne legyenek akadályai az egyébként üdvös egyesülésnek. — Új igazgatósági tagokul a fúziót kimondó közgyűlés megválasztotta a Délv. Takp. igazgatóságából Árvai Henrik, Berger Béla, Dr. Geiger Vilmos, Dr. Geiger Arthur, Olajos Sándor, Szelepec János, Kolossa István és Dr. Vályi Sándor urakat, míg a felügyelő bizottságba Keresztury Kálmán ur került.

Gyászja is volt ebben az évben a Takarékpénztárnak, mert elvesztette Porkoláb Gyulát, ki mint a fuzionált Muravidéki Takp. volt elnöke, igen értékes volt tagja az igazgatóságnak. Az 1914. évi rendes közgyűlésen

megemlékezés történt arról, hogy az intézet az előző év végével 40-üzletétét fejezte be. A nevezetes dolog, hogy a közgyűlés emlékeztetéssel, hogy a tisztviselői nyugdíjalapot 7128 K 27 fillér rendkívüli dotációval 50000 K-ra egészítette ki.

A világháborúnak ez év augusztusában történt kitörése természetesen a Muraszombati Takarékpénztár is hatással volt. Az igazgatóság tagjai közül Dr. Czifrák János, Berger Béla, Dr. Geiger Arthur és Stern Hugó, a egész háború alatt, Ratkó Tivadar, Dr. Ritscher Samu rövidebb ideig a felügyelő bizottság tagjai között. Kovács Géza, Nemező János, Ruzsa Ferenc és Szabó György, Dr. Pintér Miklós ügyész, a tisztviselők közül pedig Darvas Aladár, Hirschi Ferenc, ifj. Kleinrath József és Lipics József teljesítettek katonai szolgálatot.

Az első háborús esztendőket pártgásat később — amint ismeretes — nagy pénzhiány követte. A betétállomány hihetetlen módon megszaporodott s az intézet más és jobb elhelyezés híján nehéz milliókat fektetett hadikölcsönkötvényekbe, amelyek később annyi bajnak lettek kifizetésük miatt.

Ugyanezen pénzhiány tette indokolttá az 1917. év végén az alaptőkének újboli felemelését. A dec. 2-án tartott rk. közgyűlés határozatahoz képest, kibocsájtott 2400 drb. 200 K. n. é. új részvény, melyből 1900 drb-ot a régi részvényesek vehettek át 255 koronáért, míg 500 drb. 325 kor. árban nyilvános jegyzésnek bocsájtott. Ezzel a transzaktióval az alaptőke elérte a 2,000,000 koronát, tartalékalap pedig 605.129 kor. lett. (Folytatjuk)

elni. Annak idején gyűjtést kezdtek erre célra, mert 15 évvel ezelőtt a Röntgen sugarakkal való vizsgálat még nem volt olyan általános mint ma s ilyen az emberi testen keresztül látó gép még nem tartozott egy kórház rendszer felszereléséhez s így az orvosok társadalmi uton akarták ezt megfizetni. Ma azonban odáig fejlődött már a gyógytudomány, hogy egy kórház sem nélkülözheti ezt a fontos készüléket. Kell tehát, hogy a murska sobotai kórházban is legyen ilyen. A villamos áram hiánya nem lehet ellegendő ok, mert a harctéren minden nagyobb egészségügyi telep maga állította elő a Röntgenhez szükséges villamos áramot. Egy ilyen készülék minden esetre jelentékeny összegű párdinárba kerül, de 100 vagy 200 ezer dinárnak nem szabad szerepet játszani akkor ha egy egész országrész lakosságának egészségéről van szó.

Prekmurje, mely a kórházat, a középiskola, járásbíróház az állami iskola és óvoda szép és modern épületeit készen hozta, megérdemel legalább egy Röntgen apparátust kórházában.

GLÁSZI — HIREK

— **Nővi gerenti.** Nameszto odsztopni doszedasni obcsinszki gerentov so — po odredbi vel. 'zupana v Maribori — imenivani za gerente: v Gornjem Lakosi Zag-Gyepi József, v Mrtvarjevci Tóth Imre, nameszto Ivana Temlin v Brezovci Temlin Stevan i v Kosarovci Kutus Stevan.

— **Ka kvári ceno nasemi blági?** Vcsászi nevemo zrok zaká sze nasi polszki pridelnok cene pobijajo, zandaz potrebne indusztriálne pa brezvészno podigávajo. Ka sze te zádnye podigávajo, je zrok pretirana i dopúscsena spekulácija. Kápanye cén nasi pripóvkov je pa tūdi nikelko zrok spekulácija, v zádnyem vrémeni pa escse bole vogrszki pridelnik. Vogrszka drzáva je náimre dovolila prósztí, tóje brez carine pelati vó z Vogrszkoga 'zivino i melo. Ár je po taksem konkurencije zmožna, szezna, da more nase 'zivine cēna kapti, csi drzáva (SHS), kak polodelszka drzáva za szvoje obtercsene kmete carino popúszttí nescse. Qda de sze 'ze ednók z previdnosztjov ravnalo prinász — za kmete?!

— **Nővi kováni pénezi** sze namenjavajo delati za Jugoszlávia i tó za 20 million Din, vrédnosztí zlátnika po 20 Din. i za 200 milioa Din. vrédnosztí niklinszka péneza po 1 Din. i po pó Din. Vu vszákdenésnyem obracsáji bi té namenjeni pénez po 1 Din. i po pó Din. részan resitel búo té raztrgani papérov, steroga bi 'ze, kak v nájvéksem broji radi v obracsáji vidli. Na zlátnike nász nemre boleti zób, ár nam — náimre szirmaskésim — niti ocsi hebóde kvarúo —!

— **Kak je z tühincami.** Od 1. jan. do 1. márcia je minisztersztvo 1190 proseny prijalo od tühinszki drzávlánov, ki szo v nasoj drzávi zaposleni, da sze nyim ná tühivanye escse i nade dale dovoli. Dovolénje je szamo 156-im dano, ove szo zavrnjene.

— **Ogen v Pečorovci.** Pred pár letoma je kúpo Szever József polodelec od v Ausztrijo preszeljenoga Zelka hízó, zavolo fundusa, hrambo pa za cigeo 'zgati. Proszilo ga je vecs lúdi naj nyim z-árende dá hízó stero je pa on né steo ár do raztrganya jo szam núcao. 4. márcia vnocsi ob 3 vóri je pa hízó goretí zacséla i navékse z vunyé bivsov krmov (okóli 5 voz) vréd tūdi doj zgorélo. Kvára je okóli 200 jezero koron, szakolérano je pa szamo za málo prveso vrédnoszt bíló i tak je Szever szkoron vsze kváren. Lúdjé

povísáte szakolérano vrédnoszt na denésnyo vrednoszt, próti vszako mo gócsnoj neszrecsi.

— **Obcsinszki policá i kanász.** Na fasenszko veszelico je Kanász Gyúri obcsinszki kanász z nó'zom ső na obcs. policaja Bratkovič József v D. Lendavi i ga na rőki plazérao. Kak je kanász létó z nó'zom próti policaji, je policá napad z vdarcom z száblov odvno, po sterom szo krvávoga kanásza zaprli. Posztópánye próti kanászi sze je zacsélo.

— **Plácsa odszkocsécsaga.** 'Zandárje z G. Lendave III. 2. szo szoldacsokj komandi v M. Soboti prékdiáli ednoga decska, ki je pred stelingov na vogrszko odszkocso, po iméni Pasicsnyek Stevan z Borecsaga. Szoldák ki ga je Varó'zin gnao, je med resávanyom potni kárt na posztáji v D. Lendavi odszkocsécsaga decska drógomi na 'zeleznici szli'zbajócsemi szoldáki dao prék. Szoldák sze je z púksov níká spilao, i púksa tak neszrécsno sztrlíla, ka je krugla zadenovsi decska szmrti búla. Szoldák ki je vido szvoje norosztí nevárno poszledico, je zbe'zati steo, ali 'zandárje szo ga taki zgrábili, aretirali i tūdi zaprli.

— **Uj magyar lap a Vajdaságban.** Ujvidékről írják, hogy a vajdasági radikális párt magyar lapot fog kiadni. A lap Ujvidéken fog igen rövid időn belül megjelenni.

— **A vasuti hozzájáró utnak a kórház kerítése mellett elhúzódó része** még mindig folyik jádácára, hogy a község egyéb részeiben már porfelhőket kavargat a hideg márciusi szél. Ennek oka az, hogy a kórházi kert szép fenyőfái beárnyékolják az uttestet s így az mindig jóval később szárad ki, mint a többi út. Néhai Horváth Pál a fenyőfákat akarta kivágnatni, de mert ez az árnyék a betegeknek nyáron kellemes üdülést biztosít, természetesen, hogy az öreg ur kívánságát nem teljesítették. Hanem azért mégis meg kellene oldani ezen utca sár és víztelenítésének kérdését, főképp azért, mert ez a vasuti hozzájáró út. Azt hisszük semmi különösebb nehézségbe nem ütköznék, ha a polgármester ur, akinek figyelme mindenre kiterjed, a jövőben elrendelné, hogy erről az egyetlenegy — kb. 150 m. hosszú utszakasról takarítsák el a havat. Miután az uttest macadamozott tehát csak azt kell megakadályozni, hogy ott ne lassan olvadjon a hó. Ez nagyon kevés költségbe kerül s csekély áldozat árán elérhetjük, hogy a vasúthoz vezető út is megszárad arra, amire többről felszikkad a sár.

— **A Purim mulatság,** melyet Kemény Mór rendezett is lezajlott. A népszerű házigazda kedvéért sok ember jött össze az Elefant földszinti és emeleti helyiségeiben, akik valamennyien kíváncsian várták a beigért nagy jelmezes felvonulást, melyet az előzetes jelentések szerint magának a gazdának kellett volna felvezetnie. A nagy jelmez parádé azonban elmaradt, mindössze három csinos maszka mutatta magát, de volt helyette jó étel, kitünő bor s pazar hangulat, amely még a zárórán tul is együtt tartotta a társaságot.

— **Az osztrák állampolgárok birtokainak a sequester alól való feloldása tárgyában** az igazságügyminiszter rendeletet adott ki, amely szerint mintegy 700 birtok, amelynek tulajdonosai osztrák állampolgárok a sequesztar alól feloldatik. Ezek közé tartozik a rakicsányi gr. St. Julien féle birtok is. Tanácskoznak a magyar állampolgárok birtokainak feloldása tárgyában is, de itt még igen kevés az eredmény. 400 magyar birtok van Jugoszláviában, amelyeket a trianoni békeszerződés értelmében fel kellett volna oldani a

zár alól csakhogy a kormány azzal érvelt, hogy Magyarország nem teljesíti a békeszerződést. A zárlat alól való feloldás még nem jelenti egyben azt, hogy a földbirtok az agrárreform áldásaitól is megmenekült. Ezt még külön kell megcsinálni a földbirtokosoknak ha ugyan az állam végre is be nem látja, hogy csak az országnak van kára az okatlan földosztásból.

— **Kivándorlás a Bánáthól.** Nagybécskerei jelentés szerint a Bánát magyar és németlakta községeiből jan. 1. óta 4000 család vándorolt ki Dél-amerikába. Vajjon miért vett vándorbotot a kezébe ez a sok ember ott, ahol a föld 20 q buzát terem holdanként.

— **Egy boldog apa.** Kardos János szombathelyi napszámos felesége, aki csak ápril. közepére várta a golyát, a mult vasárnap kettős ikreket vagyis négy gyermeket szült. Két fiút és két leányt. Az egyik leány születése után pár perccel meghalt.

— **Rablás robbantással.** Márc. 18-án éjjel Bécsben a gabona R. T. helyiségeiben betörők jártak. A nagy pénzszekrényt felrobbantották és 339 millió osztrák koronát elraboltak.

— **A lakás rendelet érvénye** egy beográdi jelentés szerint nem 1925. dec. 31-ig, hanem csak 1924/25-ös költségvetési év végéig vagyis 1925. márc. 31-ig lesz meg hosszabbítva.

— **Urambátyám öfelsége,** így szólíthatja meg Mussolini miniszterelnök az olasz királyt. Fiume megszerzéséért ugyanis nemcsak D' Annunzio kapott hercegi címet, hanem Mussolinit is kitüntette a király még pedig legnagyobb rendjével az Annuntiata renddel, amellyel a kegyelmes tituluson kívül még az az előjog is jár hogy a kitüntetett urambátyámnak szólíthatja uralkodóját.

— **Paróka — üvegből.** Egy thüringiai üvegyárnak sikerült üvegből alhaját készíteni. A kopasz fejek ezen legújabb és legmodernebb vigaszai fellettébb könnyűek és bármely természetes hajszinben előállíthatók. A megrendelő tetszésétől függ, hogy a haj sima vagy göndör legyen, locknikat, frou-froukat s egyéb fodrászati ügyességeket is lehet alkalmazni az üveg parókára, sőt szükség esetén és pohár híján még inni is lehet belőle. Csak éppen a tüztől kell féltetni, akár csak az igazi haját, mert az üveg fűrtök bár nem égnek el, de olyan csomóvá gubancolódnak, hogy semmiféle fésűvel helyre nem igazíthatók többé.

— **Egységes illatu hölgyek.** Párisban újabb divat van. Ezuttal nem ruhára hanem illatszerre vonatkozik az örület. Azt találták ki, hogy igazi dáma agyanczt a parfümöt használja a ruháján, a fehérneműjén és a fürdővizében mint amivel cigarettáit illatosítja.

D' Annunzio-herceg.

RÓMA. D' Annunzio, ki je od kralá predkrátkim za grofa búo imenüvani, je imenüvani za hercega Monte Nevoso. Vsze tó za naso zgübleno Fiumo. —

Wrangelov stab osztáne.

BEOGRAD. Wrangelovi zanicssüjejo glászi o preszelitvi stába v Francusko, nego potrdijo, da osztánejo tū v Jugoszláviji, gde nyim je dobro —!

KINO v Murski Soboti

Do 16 lejt star mladežen ni dovoljeno
V nedeljo 23. marc. večer ob 8 uri

LUMPACIUS VAGABUNDUS

Lakrdija u 7 činova po slobodnoj obradbi od Johanna Nestroya

U glav. ul.: Ottó Laubinger, Fritz Hirsch i Karl Etlinger.

Vstopnina: Gornje lože 10 Din, spodnje lože 8 Din, in II. prost. 3 D.

Lastnik kina

GUSTAV DITTRICH

Tr'ztvo. Kereskedelem.

Blágo — Áru.

100 kg. Psenica—Buza	Din	310—325
» » 'Zito—Rozs		250—275
» » Ovesz—Zab		250—275
» » Kukorica		—250
» » Proszó—Köles		—300
» » Hajdina		—250
» » Szenó—Széna		75—125
» » Graj—Bab csres.		—600
» » zmésan—vegyes bab		—400
» » Krumpli		—75
» » Len. sz.—Lenmag		—500
» » Det. sz.—Lóherm.		3750

1 kg.	III.	II.	I. prima
Bikov.	Bika	10-25	11-12-13-50
Telice	Üszó	11-25	12-13-13-75
Krave	Tehén	5-7-8-9-	
Teoci	Borju	13-	14-25
Szvinýe—Sertés		22-5-	25-
Mászt I-a—Zsirl-a.			42-50
Zmócsaj—Vaj			40-
Spej—Szalona			32-50
Belice—Tojás 1 drb.			1-

Pejnezi — Pénz.

1 Dollár	= D.	80-
100 Kor. Budapest	=	—12
100 Kor. Becs	=	—1161
100 Kor. Praga	=	2-38 1/2
1 lira	=	3-53
Zürichben 100 Din	=	7.175 sfrk.

ODDÁ S

v Gornji Radgoni na glavni cesti dobro idoča gostilna s poleg stoječimi goricami. šumo in sadonosnikom. Hiša v gorica je nova. Cena zmerna. Več se poizve v upravnistvu.

HALLO!

HALLO!

Nájbögse vrszte

Portland cement, vápno, teszani lész, deszke, late, sze po ná falésoj dnévnoj cēni dobijo pri

Meszarics Stevan zidári

M. Sobota (prék kath. cérkvi.)

Szhája vszako nedelo.
Naprej placilo: $\frac{1}{2}$ leta 24.,
 $\frac{1}{4}$ 12., meszecsno 4., V zvi-
szto 70., V Ameriko 80 Dinare
za edno leto.

Megjelenik minden vásár-
nap. Előfizetési ára: $\frac{1}{2}$ évre
24, $\frac{1}{4}$ évre 12, 1 hónapra 4.,
Külföldre 70., Amerikába 80
Dinár évente.

Reditselstvo i opravništvo
Szerkesztőség és Kiadóhivatal
MARKISEVCI p. M.-SOBOTA
Rokopisli sje eszi posilajo i sje
ne vrnejo. — Kéziratok idekü-
lendők s nem adatnak vissza.

Cejna inseratov za □ cm:
Izjave, poszlano, odprta pisz-
ma 1:50., réden veliki 1:—,
mali oglasz 0:70 Din. i davek.
Pri vecskrat popust.

Hirdetési árak négyzett on-
ként: Nyittr és hasonl
1:50, rendes hirdetés 1:—
Apró hirdetés 0:70 Din. és
illeték. Többszörinél enged

KÖZGAZDASÁG.

A patkányok irtásáról.

(Irtá: Nemes Miklós, állatorvos, M. Sobota.)

Még egy kísérletet kellett végezni, hogy megtudjam, a szabadon élő patkányok elfogyasztják-e a falatokat.

A padlásunkon elég vigan szaporodtak e kártékony állatok, éjjelenként olyan zörömbölést csináltak, hogy álomban sokszor a „reitsulé”-ban képzeltem magamat.

3 héten át hetenként egyszer kirtakam a falatokat. Másnap, de különösen a harmadik napon sok helyről egészen hiányzottak a falatok, avagy lerágtak róluk kisebb-nagyobb darabokat.

Most már hetek óta éjjel teljes csend van. Kétségtelennek tartom, hogy elpusztultak. De hullát nem találok! Nyilván a beteg patkány buvóhelyére ment és ott kimult.

A kiirtott patkányok helyébe igen gyorsan idegen szomszédok jöttek, melyek egyesek nézete szerint, felfalják kimult társaikat és belepik a nekik új, általuk be nem telepített helyeket. Ezt megakadályozandó, a szer előállítója azt tanácsolja, hogy a mérgezés utáni 3. napon tömjük be a patkánylyukakat üvegcserepekkel, cementtel vagy kátránnyal öntsük fel a patkányjárta helyeket.

3 macskámat már hosszabb ideje etetem e szerrel, azokon mérgezést nem észleltem és ezért elhiszem, hogy „emberre, háziállatokra nem veszélyes” a szer.

Fontos, hogy használatbavételkor jól felrúzzuk az üveg tartalmát. — Ugyanis valamelyik hatóanyaga állás közben a palack fenekére ülepszik és ha nem rázzuk fel azt, akkor az üveg felső részében levő folyadék kevésbé hatásos.

A szükséges Ratol mennyiségét úgy számítsuk ki, hogy erőltetett nagy méteres lépésekkel lelépjük a pince (padlás) hosszát és szélességét. Ha a két számot egymással megszorozzuk megkapjuk a helyiség területét. 100 négyzetméterre kell 2 üveg azaz 1 liter Ratol. Megjegyzem ennek nem kell pontosnak lenni. — Ahol sok a patkány vágóhidakon, csatornák közelében, kétszer annyit is kirakhatunk.

A Ratol aránylag olcsó. $\frac{1}{2}$ liter ára 28 Din. Ha nagy mennyiségben vesszük (5—10 liter) olcsóbban kapható. Literenként 48 Din. Aki egész éven át akarja őket irtani még nagyobb mennyiséget rendeltes és ezt 40 dinárjával lehet megkapni. Ugyáltszik még olcsóbb is lesz, ha a várva-várt vasut augusztusban végig fog száguldani Murska Sobota vidékén. Már csak látnám.

Ha valaki nem tudja egész pontosan alkalmazni a szer, forduljon hozzám, szívesen szolgálók felvilágosításokkal, sőt megrendelek számára anyagot is.

Hogy olcsón juthassunk a Ratolhoz március végéig adják tudtomra, kinek mennyi Ratolra van szüksége, és összegyűjtve a rendeléseket nagyobb mennyiséget hozatunk, persze olcsóbb áron. Meghatározott időre az olcsó Ratolt mindenki átveheti tőlem.

(Vége.)

A kuluktörvény nem terjed ki a Vajdaságra. Novisadi jelentés szerint a népjóléti miniszter arról értesítette a vajdasági pénzügyi hatóságokat, hogy a kuluktörvényt a Vajdaságban nem fogják végrehajtani, mert az ott érvényben levő magyar törvények szerint az utadót a Vajdaságban ugyanis fizetik az emberek. Ez eddig egészen rendben van, de az már nincsen rendben, hogy a kormánynak nincsen arról tudomása, hogy Prekmurjében is érvényben vannak a magyar adótörvények vagy legalább is azoknak az a része, amelynek alapján utadót szednek Prekmurje lakosságától. És az sincsen rendben, hogy amennyiben a tőlünk nagyon messze lakó pénzügyminiszter ezt nem tudja, a mi két képviselőnk Siftár Géza és Klekl József nem sugja a fülébe, mert ha a Vajdaságban azért nincsen kuluk mert utadó van, akkor Prekmurjében sem lehet robot, mert mi is fizetjük az utadót.

Magyarország pénzügyi talpraállítása. Londoni jelentés szerint Dr. Zimmermann a népszövetség által Ausztria részére kinevezett ellenőrző biztos ezidőszakra ott tartózkodik s Ausztria sanálásának kérdésében tárgyalásokat folytat angol vezető körökkel. Az angol kormánytól is kedvező biztatásokat kapott. Dr. Zimmermann az angol lapokban közölt véleménye szerint Magyarország jelenlegi pénzügyi helyzete sokkal kedvezőbb mint a sanálási aktív kezdetén Auszriáé volt. A Magyarország részére kinevezett ellenőrző biztos az amerikai Harding senator már utban van. A Magyarország pénzügyi talpraállításáról hozott népszövetségi határozatokat tartalmazó jegyzőkönyvet márc 16-án írták alá Londonban: Hanotaux volt külügyminiszter Franciaország nevében, Boni Longari Olaszország nevében és Lord Robert Cecil Anglia nevében. Ezt a jegyzőkönyvet újabban a kisenlente államainak képviselői is aláírták s így a magyar kölcsön ügye teljesen rendben van.

Brezovciban megbetegedett egy szép ló. A lótulajdonos futott a szomszédokhoz. Néhányan meghívás nélkül is mentek beteget nézni. — A ló hanykolódott. Senki sem tudta az állatnak mi baja lehet. Az egyik szomszéd nagy bölcsen: „Semmi baj csak egy kicsit elrontotta a gyomrát. Adjon be neki pár csepp fekete olajat, az mindjárt megjavítja.” — Beadták. — A beteg állapota nem javul. Másik szomszéd: „Kár volt beadni azt a fekete olajat, mindjárt mondtam nem a gyomra fáj, hanem a bele tele van görcsrel, a „giliszták” nem morognak belül. Főzzön meg „koper”-teát, tegyen hozzá petrezselymet, paprikát, borsot, két záptojást, aztán főzzön hozzá 2—3 hagymát és mikor

ez megvan csinálva, adjon neki savanyu káposzta lét is. Ha ez nem nasznál, akkor nem használ semmi!” Megfőzték; beadták. A beteg állapota, — érthető és természetes, — hogy rosszabbodott; mert ha a betegségből esetleg magától javult volna, ettől a zagyaléktól megkellett neki betegedni. A gazda már ökölnyi cseppeket izzad. Látja, hogy a „jó tanácsok” még jobban elrontották a beteget. — Nem meri nekik megmondani, hogy hiszen minek tanácsolnak, amikor nem értenek hozzá. — Erre a harmadik szomszéd felkiált: „Eret kell vágatni, de hamar” futnak az érvágó kuruzslóért, aki vérbajos matrincát konstatál és erre legjobb az érvágás. Eret vág. A ló egész éjjel igen rosszul van, reggel felé kimerült és ezért csendesebben viselkedett. „Lám megmondtam az érvágás használ” és duzzadó kebelével körül tekint; várja az elismerést az utolsó főtudós. Ámde egyszer csak az agyongyógyított állat úgy tesz, mintha ki akarna mulni. Félpercnyi csend és a „jótanács”-adók végre egyhangulag azt ajánlják: „Hamar küldjete kocsit az állatorvosért.” Az állatorvos az állatot megvizsgálta, ámde sem gyomor, sem bél, sem vérbajt, hanem szivbajt talált; és megmondta, hogy a ló 2 órán belül elhull. Lekéstek a rendes kezeléssel, nincsen segítség! A ló egy óra múlva kiadta az utolsó leheletét. A 3 tudós ekkor ismét büszke lett és mindenik dicsérte a maga gyógyító orvosságát, amely biztosan használ, ha az állatuk mondott betegségben szenved a ló. Arról pedig ők nem tehetnek, hogy más baja volt a lónak, mint amire gondoltak. Hivott volna mindjárt állatorvost a gazda, miért hiv bennünket, hiszen ő is tudja, hogy mi ezt a bajt nem ismerjük. A gazda szomorúan: „En többet nem hivlak titeket. Nem tudtok semmit; de azt senkinek sem mondom. Ne csak én legyek káros, döglesszétek meg más állatját is, ha a gazdák bennetek jobban bíznak, mint az állatorvosban. Sok a pénze és vagyona az olyan gazdának, aki 30—40 ezer koronát érő vagyonát a kuruzslóval akarja megmentetni. Nem így gondolkozik a szegény és a gazdag okos gazda. Ezek azt mondják: „En biztosra megyek, én nem kockáztatok semmit! Ha gyógyítható, biztosabban meggyógyítja azt az állatorvos, mint a kuruzsló. Ha nem gyógyítható idejében, előbb tudom a bajt és tudok ellene esetleg kényszerűgással védekezni és végeredményben kevesebb a károm.

A legolcsóbb díjjazás

segélyt nyújtok: érintetlen nehézséknél, külső-belső és ragadós megbetegedéseknél. Elfogadom a legnehezebb operációkat. Állat perekben legpártatlanabb és leggondosabb vizsgálatról biztosítom a perlekedőket. Lómarhavasárlásoknál segédkezem. Kórmiai és mikroszkópos vizet — bélsár- és tejvizsgálatokat, állatok boncolását a lehető legolcsóbban végzem. Jó hónapban és augusztusban elvégzem az addig jelentkező összes mének, bikák és birkák és birkák anyasertés tehenek herélését, mihárolását, a kórségek állatainak beoltását. — Tess bárkinek összeírni a herélendő és tándó állatok számát. A jegyzéket hozzám küldeni szíveskedjenek. Összeíró állatait olcsóbban herélem oltom.

Nemes Miklós állatorvos M. Sobota hsz. 202. — Bejárat az udvar felől.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy mechanikai üzletemet a

Pálfi-féle kovács-műhelybe

helyeztem át, hol azt mindennemű gőzgép-, cséplő-, motor-, kerékpár- és gazdasági gépek javítására rendeztem be. Mindennemű gép- és kerékpár alkatrészek árusítása az eddigi üzlethelyiségemben továbbra is árusítva lesznek, hol rendelések is felvételek. A n. é. közönség szíves további pártfogását kérvén maradtam teljes tisztelettel

Mencinger István
mehánikus.

2-10

Ne čakaj spomladi

Naroči takoj:

s e m e,

sadno drevje, dalije, vrtnice, gladiole, i. t. d. i. t. d.

„VRT“

DŽAMONJA in DRUGOVI
Maribor.

Zahtevaj cenike!

Z árende

vzemem edn
pekárno.
Ponüdbe sze naj poslejo
JERNEJ PETEK PTU
:-: Slomskova ulica 11.

Skladište i zastupstvo strojeva za pisanje

„UNDERWOOD“

nadalje karbonpapir, vrpce za sve sustave. — Mali ručni „Underwood“ u kovčegu, praktičan za putovanje.

„UNDERWOOD“ ZAGREB, Mesnička ul. 1.